

УДК 336.717

Губа Марія Олександрівна
доцент кафедри банківської справи та фінансових послуг
Університету митної справи та фінансів
Лінник Анастасія Олегівна, Колесник Дар'я Сергіївна
студенти
Університету митної справи та фінансів

РОЗВИТОК НЕОБАНКІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

У даній статті досліджено специфіку та сутність необанків як новітніх фінансово-кредитних установ покоління надсучасних ІТ, надано характеристику основних світових тенденцій їх розвитку, а також формулювання положень щодо перспектив подальшого розвитку необанків. Здійснена порівняльна характеристика першого українського мобільного банку зі світовими необанками.

Ключові слова: банківська система, необанк, онлайн-банкінг, платіжна карта, цифрові технології.

Постановка проблеми. За останні роки у світі помітною є тенденція до зростання рівня використання інформаційних сучасних технологій у реалізації фінансових послуг. Підвищена зацікавленості до соціальних мереж, доступність до Інтернету, онлайн магазинів та універсальних пошукових систем, формування покоління мобільних додатків та смартфонів – сприяло змінам у функціонуванні банківських систем світу, зокрема появі так званих необанків.

Сучасні банки перестають бути тільки банками у традиційному розумінні і виходять за рамки фінансової галузі. Якщо раніше банки отримували прибуток лише за рахунок покращення стандартних моделей обслуговування клієнтів, то вже зараз змінюються самі моделі взаємодії банків з клієнтами. Саме тому в сучасному світі з'явилася потреба у нових, інноваційних типах – необанках.

Необанк – це модернізований та постійно оновлюваний банкінг з розвиненою сучасною функціональністю, формами зв'язку та передачі даних, включаючи такі основні елементи, як Інтернет (веб-сайти, офіси) та мобільний банк (програми, повідомлення).

Необанки, як правило, є повністю онлайн-компаніями, побудованими на нових технологічних платформах. Часто нео-банки пропонують більш високі відсоткові ставки, а іноді здійснюють операцію оплати за обслуговування карткового рахунку.

За кордоном необанки або самі отримують банківську ліцензію, або працюють на базі одного з існуючих банків, по суті купуючи оптові послуги у фінансовій установі, що надає ліцензію та продаючи їх у роздріб своїм клієнтам.

Необанкінг зазвичай включає такі функції, як:

- класична або віртуальна платіжна картка;
- мобільні депозити;
- індивідуальні платежі з використанням телефонних номерів, електронних листів або навіть ідентифікаторів в соціальних мережах;
- інструменти мобільного бюджетування та цифрові квитанції в реальному часі.

На думку аналітиків, найближчим часом більше 99% транзакцій буде проводитися онлайн. Крім того, доступ до цифрових технологій також робить сучасних користувачів більш вимогливими і обізнаними, саме тому і виникає необхідність

у створенні технологічно оснащених та привабливих мобільних додатків.

Слід зазначити, що значно вплинули на виникнення та розвиток необанків такі фактори:

- масове використання мережі Інтернет і мобільного зв'язку;
- розвиток цифрових технологій;
- зміна потреб банківських клієнтів.

Серед найвідоміших “необанків” у світі можна назвати наступні: Рокербанк, Monzo Bank та Revolut.

Рокетбанк – банківський сервіс з безкоштовним випуском, доставкою та обслуговуванням карток. У Рокетбанка немає власних відділень і банкоматів, тому всі послуги надаються через мобільний додаток, який працює на платформах iOS і Android. Стати клієнтом Рокетбанка можна при онлайн замовленні картки платіжної системи MasterCard. Картка доставляється кур'єром безкоштовно у будь-яку точку країни.

Monzo Bank був створений у 2015 році і знаходиться у Великобританії. Monzo – це цифровий банк, який працює через мобільний додаток і надає послуги передплатеної дебетової картки та поточного рахунку.

Revolut є компанією фінансових технологій у Великобританії, яка пропонує банківські послуги, в тому числі попередньо оплачені дебетові картки (MasterCard або VISA), обмін валюти та операції з криптовалютою [2].

Мобільний додаток Revolut підтримує витрати і зняття коштів в банкоматах в 120 валютах і відправку в 26 валютах безпосередньо з програми. [3]

Варто зазначити, що переважна кількість необанків знаходиться у Великобританії. Проте зростання їх кількості може певною мірою змінити ці пропорції, враховуючи стрімкий розвиток фінансових ринків.

У наш час найбільш популярними необанками у світі є: Рокербанк, Monzo Bank, Revolut, Atom Bank, Number 26, Nemea, Fidor Bank, Saxo Bank, Sberbank Direct і TVB Direct, Neat, Mondo, Solaris Bank.

Для України функціонування банківської системи та такий формат, як необанк є абсолютно новим, і лише в минулому році почав своє функціонування такий напрям банківської системи. Прикладом цифрового мобільного банку в Укра-

їні є monobank. Банк не має філій, всі послуги здійснюються за допомогою мобільних додатків. Відповіді на запитання користувачів надаються у програмах обміну миттєвими повідомленнями (Viber, Facebook, Telegram).

Увага розробників monobank зосереджена на відсутності величезної кількості документів, необхідних в інших банках, відсутності черг та обслуговування в будь-якому банкоматі [5].

З початку свого існування monobank як і всі необанки працює на основі ліцензії Універсал Банку, який виступає банком партнером. На сьогоднішній день monobank пропонує найбільш вигідні тарифи по онлайн кредитуванню, депозити та cashback, який клієнти отримують реальними грошима, а не у вигляді бонусів як пропонують інші банки.

Monobank – перший і, на сьогоднішній день, поки що, єдиний мобільний банк країни, який успішно функціонує вже більше року. Попри такий короткий час свого функціонування банк вже зумів здивувати, та дивує й надалі своїх користувачів. Startup вже конкурує з багатьма банками України, які на банківському ринку ведуть свою діяльність більше десяти років.

Розглянемо характеристику Monobankу порівняно з деякими іншими банками як Приват-Банк та АльфаБанк (таблиця 1).

Отже, порівнюючи три банківських продукти: 2 з котрих – карти “Універсальна” Monobankу та Приват банку і “Максимум” Альфа Банку можемо зробити висновки, що на 7 днів пільгового періоду більше має карта Monobankу. Отже користуватися кредитним лімітом такої карти можна значно довше і відсоткова ставка при цьому є найменшою – 3,2%, порівняно з картами “Універсальна” та “Максимум”, має ставками 3,7% та 3,33% відповідно.

Слід зазначити, що нововведенням у сфері користування банківськими картками – є система накопичення реальних коштів – cashback. Cashback – програма лояльності, яка стимулює клієнта здійснювати покупки за допомогою платіжкової карти. Є декілька категорій, користуючись якими клієнт може витрачаючи кошти реально заробити.

Так, у Monobankу є 12 категорій та, відповідно 12 різних відсоткових ставок, мінімальна – 2% від власних коштів за купівлю продуктів у магазинах, та максимальна, відповідно, – 20 % на походи у кіно або на придбання квитів. Порівнюючи з Альфа банком та картою “Максимум” cashback розповсюджується лише на 6 категорій.

В свою чергу, слід зауважити, що у Приватбанку діє система бонус плюс – можливість користування cashback лише один раз на місяць однією категорією, кількість котрих значно більша. У Monobankу отримувати cashback можна впродовж всього місяця. Отримати за місяць cashback Monobankу можна до 500 гривень, які клієнт має можливість вивести на основний рахунок.

Порівнюючи, monobank з іншими відомими необанками світу за вищезазначеними показниками (таблиця 2): країни, де карта активна, обслуговування, кількість клієнтів та декілька інших параметрів, то можна зробити висновок, що monobank є досить конкурентоспроможним сервісом, який надає послуги на рівні всесвітньо відомих банків та має колосальний розвиток.

Отже, як можна побачити, всі чотири порівнювальні банки мають безкоштовне обслуговування та клієнтську підтримку, де спеціалісти в чаті чи в телефонному режимі розмови дадуть відповідь на будь-яке питання. Найбільший пільговий період, кешбек, відсоток на залишок та річну ставку має Monobank, як результат, число клієнтів за рік його функціонування складає 900 тис. осіб.

Слід зауважити, що порівнювати банки, досить складно, тому що у кожній країні яка представляє банк є свої певні особливості грошово-кредитної політики та банківської системи, які досить складно привести до спільних критеріїв.

Рокетбанк та Revolut Bank, де число клієнтів 250 тисяч та, відповідно, 4 млн. осіб. Можемо припустити, що число клієнтів в Рокетбанк та Revolut Bank могло б збільшитись, при можливості кредитування та наданні споживчих кредитів з конкурентними відсотковими ставками.

Збільшити число клієнтів, а також їх довіру обраним банкам може допомогти система лояльності. Так, Monobank необхідно й надалі продовжувати здивувати своїх клієнтів, наприклад, додати у мобільному додатку можливість купівлю онлайн квитків на автобуси, потяги, літаки. Разом з тим, Monobank бракує cashback, а Рокетбанк – надання коштів у вільне користування в пільговий період.

Висновки. Сучасний стан функціонування мобільного банкінгу в Україні можна відзначити його стрімкий розвиток за минулі 2 роки та тенденцію до подальшого розширення спектру банківських послуг засобами мобільних додатків.

У статті виявлено, що багато стартапів зможуть вижити і стати корисними суспільству – частиною класичного банкінгу або самостійними

Таблиця 1

Порівняльна характеристика monobank з іншими банками України

	Monobank карта “Універсальна”	Приват Банк карта “Універсальна”	Альфа Банк карта “Максимум”
Пільговий період	До 62 днів	До 55 дні	До 55 дні
Відсоткова ставка	3,2%	3,7%	3,33%
Зняття готівки	0,5% власні кошти, 4% – кредитні	1% власні кошти, 4% – кредитні	4%
Поповнення	Безкоштовно	Безкоштовно	50 грн
Відсотки на залишок (річні)	10%	7%	-
cashback	До 20%	Бонус Плюс	До 5%

Таблиця 2

Необанки світу: порівняльна таблиця

	Monobank	Рокетбанк	Monzo Bank	Revolut Bank
Мобільний додаток	App StorGoogle Pay	App StorGoogle Pay	App StorGoogle Pay	App StorGoogle Pay
Країна дії карти	Україна та весь світ	Россія та весь світ	Великобританія та весь світ	Великобританія та весь світ
Обслуговування	безкоштовно	безкоштовно	безкоштовно	безкоштовно
Клієнтська підтримка	24/7 чат, мобільний додаток та телефон	24/7 чат, мобільний додаток та телефон	24/7 чат, мобільний додаток та телефон	24/7 чат, мобільний додаток та телефон
Кількість клієнтів (на березень 2019 року)	800 тисяч	250 тисяч	1,6 мільйони	4 мільйони
Пільговий період	до 62 днів	лише платіжна картка	до 30 днів	працюють з саме з споживчими кредитами
Кешбэк	до 20%	до 10%	-	до 0,1%
Зняття коштів	0,5%	1,5%	0%	0%
Поповнення карти	0%	1,5%	0%	0%
Відсоток на залишок	10%	5,5%	0%	0%
Річна ставка депозит	18%	5,9%	-	-

сервісами. Також було досліджено банківський ринок не лише України, а й світу. Було порівняно перший український небанк – Monobank з Приват банком та Альфа банком, а також такими банками – Рокетбанк, Monzo Bank, Revolut висвітлено їх переваги та недоліки.

З'ясовано, що популярність мобільних банків пов'язана зі зміною поведінки клієнтів і їхніми

новими потребами згідно з умовами сучасного життя. Цілком імовірно, що через декілька років небанкни назавжди витіснять класичні банки з відділеннями.

Проаналізувавши сучасні тенденції розвитку банків у світ, встановлено, що поява небанкнів є перспективною інновацією у сфері банківського обслуговування.

Література:

1. Банкінг майбутнього: трансформація форми або суті. – URL: <https://www.terrasoft.ru/financial-services/insights/future-banking>.
2. В Україні запустили перший небанк 2017. – URL: <https://hromadske.ua/posts/v-ukraini-zapustyly-pershyi-mobilni-bank-bezviddilen>.
3. Офіційний сайт Monobank. – URL: <https://www.monobank.com.ua/>
4. Офіційний сайт Revolut. – URL: <https://www.revolut.com/>
5. Офіційний сайт Monzo. – URL: <https://monzo.com/>
6. Офіційний сайт Rocketbank. – URL: <https://rocketbank.ru/>

Губа Марія Олександрівна

доцент кафедри банківських дел и финансовых услуг
Університета таможенного дела и финансов

Линник Анастасія Олеговна, Колесник Дарья Сергеевна

студенты
Університета таможенного дела и финансов

РАЗВИТИЕ НЕОБАНКОВ В УКРАИНЕ И МИРЕ**Аннотация**

В данной статье исследована специфика и сущность небанкнов как новейших финансово-кредитных учреждений поколения сверхсовременных ИТ, охарактеризованы основных мировых тенденций их развития, а также формулировки положений относительно перспектив дальнейшего развития небанкнов. Осуществлена сравнительная характеристика первого украинского мобильного банка с мировыми небанкнами.

Ключевые слова: банковская система, небанк, онлайн-банкінг, платежная карта, цифровые технологии.

Huba Mariia Oleksandrivna

Associate Professor of the Department of Banking

and Financial Services

University of Customs and Finance

Linyk Anastasiia Olehivna, Kolesnyk Daria Serhiivna

Students

University of Customs and Finance

DEVELOPMENT OF NEO BANKS IN UKRAINE AND THE WORLD

Summary

This article explores the specifics and essence of the non-banks as the newest financial and credit institutions of the generation of modern IT, describes the main world trends in their development, as well as formulates the provisions regarding the prospects for the further development of non-banks. A comparative description of the first Ukrainian mobile bank with the world's non-banks was made.

Key words: banking system, neobank, online banking, payment card, digital technologies.

УДК 338.48-6:61

Гулак Андрій Олександрович

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
імені Артура Голікова

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Казакова Надія Артурівна

кандидат географічних наук, доцент,

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин
імені Артура Голікова

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У даній статті здійснено дослідження теоретичних аспектів вивчення медичного туризму та виділено основні групи методик його дослідження. Розглянуто та проаналізовано ряд наукових праць у сфері медичного туризму, виявлено найбільш часто застосовувані на практиці методи вивчення даного явища. На основі отриманих результатів розроблено рекомендації для українських вчених, які досліджують явище медичного туризму.

Ключові слова: інтерв'ю, медичний туризм, моделювання, опитування, статистичний метод.

Постановка проблеми. Медичний туризм – це один із видів туризму, основною характеристикою якого є виїзд громадян певної країни за кордон з метою отримання лікувальних послуг, що також може поєднуватися із відпочинком [1, с. 30, 2, с. 79]. Даний вид послуг отримав значне поширення у світі за останні 20 років, що зумовлює його велике значення в контексті міжнародних економічних відносин. Разом із тим, відносно нещодавня поява медичного туризму на міжнародному ринку послуг зумовила те, що процес його дослідження як наукового явища знаходиться у процесі становлення. Те саме можна сказати і про методологію дослідження медичного туризму. Оскільки методологія дослідження впливає на увесь його хід та на якість кінцевих результатів, то питання вивчення методологічних підходів до вивчення нового перспективного явища у світовій економіці, яким є медичний туризм, набуває особливої важливості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження галузі медичного туризму здійснювалося такими вітчизняними науковцями, як В.К. Федоров, В.Г. Жученко, О.Я. Романів, І.М. Вахович, І.Б. Мелех, К.Д. Діденко, В.Ф. Ки-

фяк, Л.Ф. Никишин та ін. Серед зарубіжних дослідників, що вивчали питання розвитку медичного туризму та методології його дослідження, можна виділити S. Hudson (США), G. Lohmann (Австралія), J. Connell (Ірландія), P. Innocenti (Італія), G. Cheia (Румунія), T. Noree (Таїланд) та ін.

Об'єктом дослідження є медичний туризм. **Предметом** дослідження є методологія дослідження медичного туризму в сучасних умовах.

Метою роботи є визначення методик та засобів дослідження галузі медичного туризму, аналіз існуючих наукових праць у обраній сфері з метою визначення актуальних методів дослідження методик та розроблення рекомендацій для вітчизняних дослідників у сфері медичного туризму.

Постановка завдання. На основі вищевикладеної інформації можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає у: 1) аналізі наявних інформаційних джерел з метою пошуку загальнонаукових та специфічних методик дослідження медичного туризму та туристичної діяльності в цілому; 2) дослідження розміщених у відкритому доступі наукових робіт в обраній галузі; 3) вияв-